N°. 4. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 6 Januarij.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse van de zich tot zeven uuren deze Stad bevindende Onderofficieren en andere Manschappen van de 3de of Bredasche Kompagnie van het 2de Bataillon der 1ste Afdeeling Noord-brabandsche Schutterij, *dat op Woensdag den 14den Januarij aanstaande des morgens ten negen ure*, op Stads-Reve achter het Stadhuis, door den Heer Kapitein kommanderende de zelve Kompagnie, over hen eene naauwkeurige Inspectie zal worden gehouden, met verwarning om daartoe ten bepaalden tijde te compareren, ten einde alle ongenaamheden te voorkomen.

BREDA, den 5den Januarij 1835.

D E R O Y, Vt.

Ter ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. S C H A U I K E R S.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, gelet dat in weerwil hunner Publicatie van den 14den December ll. nog een aantal Patenten ter Stadsontvangerij zijn blijven berusten.

Roepen bij deze de belanghebbende Ingezetenen nogmaals op, om hunne Patenten over den loopenden dienst, binnen de eerstvolgende *acht dagen*, ten Stadhuize te komen afhalen, als zullende na dien tijd, de nog overgeblevene Patenten, dadelijk door den Deurwaarder bij de Directe Belastingen worden rondgebragt, en aladen daarvoor volgens de bestaande verordeningen, tien duiten voor ieder moeten betaald worden.

BREDA, den 5den Januarij 1835.

D E R O Y, Vt.

Ter ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. S C H A U I K E R S.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BRUSSEL. — De belgische berigten van heden zijn met de aanspraken gevuld aan zoost *Leopold* ter gelegenheid van het nieuwe jaar door de te Brussel zich bevindende gezanten, deputatien uit de beide kamers en andere autoriteiten gedaan en desselfs daarop gegeven antwoorden; dezelve behelzen echter niets dan de bij dergelijke gelegenheden gebruikelijke termen; alleen merkt men in het antwoord door zoost *Leopold* aan den president van de kamer der afgevaardigden eene zinspeede op, waarin hij zegt, dat de ongerustheid, die op 't eind van het vorig jaar niet zonder eenigen grond had kunnen schijnen, thans geheel verdwenen was, en dat hij, naar de daaromtrent stellig bekomen berigten, ten volle daarvan verzekerd was, gelijk mede dat de Europesche vrede bergens zoude gestoord worden, welke geruststellende verzekering de afgevaardigden in den schoot hunner familien en aan hunne committenten konden overbrengen.

Overigens behelzen de belgische berigten weinig bijzonders. Uit Antwerpen wordt onder anderen nog gemeld, dat de verhooging van 10 pct. op de belastingen, aanvang nemende met den 1sten dezer, had te weeg gebragt, dat een groot deel der koopwaren, die in het entrepôt lagen, uit hetzelve gehaald waren; het huis *Nooteboom* had onder anderen er niets meer gelaten, om zich het voordeel, dat uit de ten uitvoer legging van het budget der middelen en wegen moest spruiten, ten nutte te maken.

— Het Luxemburger dagblad meldt, dat de som voor het onderhoud der vesting voor het volgend jaar op 600,000 gulden vastgesteld is.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 96¼; Nap. 89; Sp. perpet. 43¾; ⅝; 5 pCt. 26⅛; Braz. 78.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten Januarij.

De discussie over het buitengewoon krediet voor het hof der Pairs aangevraagd, is gisteren bij de Afgevaardigden voortgezet, doch niet ten einde gebragt. De HH. *Leyraud*, *Hennequin*, *Augustin Giraud* en *Gaugnier*, hebben andermaal de bedenkingen vroeger, zoo vóór als tegen dit ontwerp ontwikkeld, doen gelden, doch de beraadslaging heeft een geheel ander aanzien gekregen, toen vervolgens de generaal *Bugeaud*, de HH. *Berryer* en *Thiers* zijn opgetreden. Het advies door den eersten uitgebragt, strekte gedeeltelijk om te betoogen, dat van de vrijheid der drukpers en der tribune, zelfs nog in deze dagen een schroomelijk misbruik was gemaakt, dat met eene wel geordende maatschappij onbestaanbaar was. De heer *Bugeaud* was van gevoelen dat men de dagbladschrijvers in matte, zouden de grootste misdadigers, naar de galgen moest verbannen, eenlange dien zag de natie de rust te gunnen, die zij zoo zeer noodig had, en achter nimmer zoude genieten, zoolang dagelijks eene ontelbare menigte van dagbladen, die de verderfelijkste begrippen verkondigden, wijd en zijd werden verspreid. Deze heftige uitval, doorweven met de hatelijkste uitdrukkingen tegen de opposite, werd meermalen door blijken van misnoegen afgebroken, vooral toen de spreker zich eenige malen vergeloofde, de beklaagden die voor het hof der pairs zullen te regt staan, met den naam van roovers te bestempelen. — Geheel anders was de voordragt van den heer *Berrijer*. Ofschoon uitgaande van de zeer eenvoudige bedenking, dat het eene ongerijmdheid mogt heten, eene regtszaal te willen bouwen voor een proces, waarvan de instructie reeds gesloten einde was gebragt en de beklaagden op 't punt waren, om in staat van beschuldiging te worden gesteld, wist deze redenaar al spoedig de discussie op een verheven terrein te verplaatsen, door het betoog, dat de geheele vervolging was onstaatkundig en onzedelijk. Zijne argumenten kwamen grootendeels overeen met die, welke reeds twee dagen te voren door sedere leden der opposite werden in 't midden gebragt, dat namelijk de geheele taak eene staatkundige kwestie was, waarbij de beslissing over gelijk of ongelijk van de uitkomst afhankelijk was, terwijl men hier nog de openbare ergernis zoude hebben, dat dezelfde personen, die vijftien jaren lang de revolutionaire beginselen hadden verkondigd, die aan het hoofd van geheime genootschappen het koninklijk bestuur eenwige vijandschap hadden toegezworen, thans als regters over het lot hunner vorige broeders uitspraak doen, het aan dezen waarschijnlijk als de grootste misdaad zouden aanrekenen, dat zij getracht hadden de beginselen, hun vroeger gemeen, in toepassing te brengen. Als van zelve leidde hem dit tot de gevolgtrekking, dat alle dergelijke vervolgingen na de omwenteling geheel ontijdig en ongeschikt waren, en dat het echter bleek, dat men tot zoodanige vervolgingen, waarvan het vijftienjarig bestaan der restauratie geen enkel voorbeeld had opgeleverd, de toevlugt meende te moeten nemen, om het land aan geene wanorde en regeringloosheid prijs te geven, zoodat het dan inderdaad wel voor een iegelijk eene uitgemaakte taak moest zijn, dat de revolutie van Julij geen ander resultaat hebbe gehad, dan het bestuur aan personen in handen te geven, die in zichzelven voor het behoud der rust en orde geenen waarborg vonden. Dit alles met de welsprekendheid van den heer *Berryer* voorgedragen, wekte soms het misnoegen der ministeriele afgevaardigden, doch werd echter door de grootste menigte met bewondering aangehoord; zelfs ontbrak het niet aan eenigen bijval, toen de redenaar eindigde met de ministers een scherp verwijt te doen, dat zij die het monarchaal beginsel steeds wilden verdedigen, zich verzetten een monument dat door de natie als hoeksteen voor eenen koningsmoord (dien van den hertog *van Berry*), werd opgerigt, met vermetele hand omver te stooten. Moeijelijk was de taak van den heer *Thiers*, om op deze beschuldigingen te antwoorden; hij heeft zich daarvan gekweten, door voor de honderdste maal de weldaden op te sommen, die de Julij-omwenteling, naar zijne gevoelen, Frankrijk heeft aangebragt, en die in geene vergelijking konden komen van al wat immer door de restauratie is uitgerigt. Daar het hier het beginsel gold, waaruit die belangrijke gebeurtenis werd tot stand gebragt, waagde de minister het als verdediger der revolutionnaire leerstellingen op te treden, en wel zoodanig, dat hij volligt voor de eerste maal, sints hij dien hoogen post bekleedt, door de opposite werd toegejuicht, verklarende deze bij monde van den heer *Odilon Barrot*, dat zij zelve niet anders zoude hebben kunnen spreken. Beide de redenaars hebben voor het einde der zitting andermaal het woord genomen, de heer *de Berryer* om te verklaren, dat hij minder nog het beginsel der Julij-omwenteling als de personen, die dezelve hebben geleid, had willen bestrijden; de heer *Thiers* om de geheele verantwoordelijkheid van alle de middelen, waardoor het gouvernement de rust en orde trachtte te bewaren, op zich te nemen; waarna de zitting is opgeheven, om de discussie morgen voort te zetten.

— De verkiezingen voor den stedelijken raad te Straatsburg hebben tot een ernstig verschil tusschen de meerderheid der ingezetenen en den prefect aanleiding gegeven. Het schijnt dat de laatste, om de werking der oppositie te verlammen, de benoeming der verschillende collegien eenigsins willekeurig heeft gewijzigd, en daardoor het misnoegen heeft opgewekt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den Januarij.

Z. M. heeft, bij rescript van den 14den der vorige maand, het departement van oorlog gemagtigd, om de vereischte bevelen uit te vaardigen, ten einde de tweemaandelijksche inspectie over de mobiele rustende schutterij, bij art. 7 van Hoogstdezelfs besluit van 25 julij ll. (Staatsblad no. 24) bepaald, niet reeds in de maand januarij 1835, waarin die weder moest plaats hebben, maar eerst in het begin van de maand maart daaraanvolgende, te doen houden. — Bij een ander rescript, van den 21sten voorm., reeds vroeger door ons kortelijk vermeld, heeft Z. M. gelieven te bepalen, dat aan de leden van het korps Noord-Hollandsche jagers, van de kompagnien Koninklijke jagers, van het korps jagers van *van Dam* en van de kompagnien Groningsche en Noord-Brabandsche jagers, die zulks mogten verlangen, een doorloopend tweemaandelijksch verlof zal worden verleend; zullende de kommanderende officieren van het bijzonder gedeelte dier korpsen telken twee maanden eene nominatieve staat der met verlof zijnde vrijwilligers, met een verzoek om verlenging van dat verlof, aan Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk, Oppersbevelhebber van het leger, behooren aan te bieden.

— Bij kabinetsbrief van Z. M., heeft Hoogstdezelve goedgevonden vast te stellen, dat voor het vervolg als beginsel zal worden aangenomen, dat geene verliezen, geleden door schade aan, of ten gevolge van het verongelukken van zee-schepen, welke ingerigt en bestemd zijn tot het doen van buitenlandsche reizen, hetzij dat dezelve in volle zee, op de kusten, binnen-gaats, in de binnenwateren, of waar dan ook, vergaan zijn of schade hebben beloopen, bij de toekenning van onderstand uit het fonds voor de kwade posten, ter beschikking staande van het departement van binnenlandsche zaken, in aanmerking genomen zullen worden.

— Naar men verneemt heeft Z. Exc. de directeur-generaal van oorlog, ten gevolge van 's Konings besluit van 15 november jl., houdende wijziging van dat van 5 april 1828 (Staatsblad no. 13), met opzigt tot de kleeding van de leden der schutterij, voor zoo veel betreft de witte streep langs de beide zijden op de blaauwe pantalons, die door eene wit lakensche biés zal worden vervangen, bepaald, dat zoo dra de voorraad blaauw lakensche pantalons met *witte streep*, ten behoeve van de onder-officieren en de manschappen van de mobiele stedelijke schutterijen opgelegd, geheel zal zijn uitgegeven, aladan aan dezelven bij vernieuwing blaauw lakensche pantalons met *wit lakensche biés*, overeenkomstig art. 1 van bovengemeld besluit, zullen moeten worden verstrekt.

— Dezer dagen wordt te Rotterdam het Portugesche vaartuig verwacht, met hetwelk de hertog *van Leuchtenberg* naar Portugal zal worden overgevoerd.

— Volgens berigt uit Berlijn van 31 December, is de Nederlandsche zaakgelastigde aan het Oostenrijksche hof, vrijheer *van Mollerus*, dagen te voren uit bovengenoemde residentie naar 's Gravenhage afgereisd.

— Op den 31sten December jl. is te Middelburg overleden jonkheer Mr. *P. C. de Jonge*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, vroeger lid van de tweede, laatst van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en president der ridderschap van Zeeland.

— Uit Hellevoetsluis wordt van den 2den dezer gemeld, dat het voor de Oost bestemde stoom-zeeschip, *de Pylades*, kapt. *Bunnemijer*, dien dag aldaar voorbij en in zee gestevend is.

— In de Amsterdamsche Stads-Courant leest men het volgende:

» Van eene geachte hand wordt ons, met betrekking tot de Amsterdamsche scheepvaart in het jaar 1834, het volgende medegedeeld:

» Gedurende dat jaar zijn 216 schepen uit zee *minder* aan de stad gekomen dan in het vorige jaar 1833, en evenwel is de handel oneindig levendiger geweest. Dit verschil is hoofdzakelijk te vinden in de mindere cabottage met de noord en oostelijke kusthavens van de Oostzee. Zoo zijn bij voorbeeld dit jaar

119 vaartuigen minder van Hamburg gekomen,
76 » » » Emden,
23 » » » Bremen, en
230 » » » alle de Voorhavens van de Oostzee, tot Koningsbergen toe.

is 450 schepen p. m. minder; deze vermindering is vooral ontstaan uit den tegenloopenden staat des graanhandels en het korengebrek in Rusland zelve, als waardoor de anders herwaarts gevoerde granen naar St. Petersburg zijn verzonden; intusschen is Amsterdam in deszelfs behoefte rijkelijk voorzien geworden door afvoer van den Rijn. Vooral bemoedigend is de bijzonderheid, dat in 1834, 32 schepen uit de Oost-Indien, met rijke ladingen, zijn aan de stad gekomen, mitsdien 28 meerder dan in het vorige jaar, en ondanks het mededingig Rotterdam 69 even zoodanige arrivementen telt; 30 schepen kwamen uit Suriname; ruim 60 uit Noord-Amerika, terwijl men het vorige jaar slechts ruim 40 telde; van Bordeaux kwamen 70 ladingen wijn, een dertigtal meer dan in het vorige jaar. Uit al hetwelk blijkbaar is, dat, hoezeer men over 1833 een bedrag van 2274, en over 1834 slechts een bedrag van 2158 schepen over het laatste jaar eene vermindering van 216 schepen telt, er toch meer schepen zonde, dat de Amsterdamsche scheepvaart van 1834 t. o. v. dien van 1833, had afgenomen, de handel daarom niet te min werkelijk zeer verlevendigd was."

— In het volg jaar zijn te Groningen geboren 971 levende kinderen, waarvan [illegible] van het mannelijk en 483 van het vrouwelijk geslacht; [illegible] doodgeborenen; er zijn overleden 729 personen, waarvan [illegible] van het mannelijk en 356 van het vrouwelijk geslacht; [illegible] paren zijn er gehuwd, en 2 paren gescheiden.

— Uit [illegible] wordt dd. 20 December het volgende gemeld:

» De vice-gouverneur van Archangel heeft aan den minister van financien eenige zeer [illegible] te Amsterdam, welke door eenen houtvester op twee plaatsen van het gouvernement Archangel waren opgeraapt, de een namelijk niet ver van Onega in zijne beek, die uit het meer Chajos komt, de andere aan het riviertje Sjwtuga 177 wersten van Onega. De beek Chajos valt in de White Zee, heeft 1½, 2½, in tot 7 voet diepte en 2 tot 14 voet breedte. Ter plaatse waar zij ontspringt is haar oeverbed zandig, of een mengsel van klei en zand; verder is het diep en moerassig. Het water is zeer helder. De schelpen, die de paarlen bevatteden, werden op ondiepe plaatsen der beek op eenen zandigen grond onder steenen gevonden. Het riviertje Sjwtuga ontspringt uit een klein meer van gelijken naam, dezelfs breedte is van 3 tot 8 vadem en de diepte van 2 tot 3 vadem. Het bed der Sjwtuga is van plaats tot plaats modderig, maar ook hier en daar steenachtig en zandig. Het water is doorzigtbaar en zuiver. In het riviertje Sjwtuga vond men paarloesters zoowel op ondiepe als ook op zulke plaatsen, waar steenen en zand lagen. De parels uit de beek Chajos werden aan den keizer ter hand gesteld en bevinden zich thans met de parels uit het riviertje Sjwtuga in het museum der mijn-directie. In Enokentie, het gouvernement Wiburg, 70 wersten van de stad Sjerdobol [illegible] vindt men in onderscheiden riviertjes, welke in het meer Ladoga uitvloeijen, langwerpige oesters, waarin paarlen besloten liggen, die [illegible] van grootte en deugd somtijds voortreffelijk zijn. Eenige van deze paarlen, welke in de beek Johan-Koski op 8 wersten afstand van het dorp Kidelj en 60 wersten van Sjerdobol gevonden worden, bevinden zich op dit oogenblik mede in het museum der mijn-directie."

De belgische berigten van gisteren houden niets bijzonders. In de onderscheidene plaatsen zag men de verlofgangers opkomen, die met den 1sten Januarij waren opgeroepen, om zich bij hunne afdeelingen te voegen. Te Brussel waren onder anderen verscheiden detachementen van de depots aangekomen, om bij de veld-bataillons te worden ingedeeld.

— Voor een paar dagen is te Brussel overleden de graaf *de Lalaing*, schoonbroeder van den hertog van Ursel.

— De *Constitutionel des Flandres* meent uit goeder bron de stellige verzekering te geven, » dat het fransch gouvernement *officieel* aan het belgische te kennen gegeven had, dat het fransche leger, mogt slechts eene afdeeling hollandsche troepen het belgische grondgebied betreden, onmiddellijk in België zou trekken, en wat — dat vorst *Leopold* er zich tegen verzette."

— Te Antwerpen waren Zaturday genoteerd: Belg. 96¾; Nap. 89; Sp. perpet. 43¾,⅞; 5 pCt. 26; Braz. 78.

De Londensche bladen tot den 2den dezer vermelden, dat men zich door het geheele rijk ijverig bezig hield met de toebereidselen tot de aanstaande verkiezingen, waarvan de uitslag nog niet te berekenen was. Ter beurze van den 2den moet eenige ongerustheid hebben geheerscht, dat zij niet aan de verwachting van het ministerie mogten beantwoorden. Om zoo mogelijk den geest der bevolking te winnen, hebben eenige bladen aangekondigd, dat het bestuur dadelijk na de opening van het parlement eene wet wegens de hervorming der Iersche kerk zoude voordragen, die op veel mildere grondslagen berustte, dan het ministerie *Grey* of *Melbourne* immer heeft durven voorstellen.

— Ter beurze van den 2den waren genoteerd: de 3 pCt. consols. 91⅞ a 92; H. W. S. 5 pCt 99⅝; 2½ pCt. 53⅜.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den Januarij.

Als gewoonlijk is de Koning gisteren door alle de autoriteiten gecomplimenteerd. De heer *Pozzo di Borgo* heeft, als het oudste lid van het korps diplomatiek, bij die gelegenheid andermaal het woord gevoerd en hoofdzakelijk gezegd, dat de wenschen, die men een jaar vroeger heeft gevormd, voor het behoud der goede overeen-

stemming tusschen de zoresten, waardoor aan de natien de onschatbare weldaden des vredes worden verzekerd, gelukkig werden vervuld, zoodat het verledene thans eenen nieuwen waarborg oplevert voor hetgeen alle welgezinde van de toekomst hopen en verwachten. — De koning heeft in dergelijke termen geantwoord.

— De luitenant-generaal [illegible], alhier, alsmede geruimen tijd de Fransche krijgsmagt te Algiers aanvoerde, is dezer dagen terug gekeerd. Ten blijke hunner achting hebben de ingezetenen hem eene kostbare gouden medaille aangeboden.

— De inschrijving ten behoeve van den *National* bedraagt heden 11,500 franken; daar zulks de boete waarin de heer *Rouen* is gecondemneerd te boven gaat, zal het overige tot verzachting van het lot der gevangenen om staatkundige misdrijven strekken.

— Heden (2 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 106,70.; op tijd 107 ⅛ 5 pCt. kont. 76,80; op tijd 77,05; Nap. renten kont. 95,50; Spaansche 42; 3 pCt. 27; Cortes 40½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den Januarij.

Z. M. de Koning van Pruissen heeft aan den koopman *Bartenstein* te Bayonne, welken, gelijk men weet, de Fransche regering niet langer als Pruisisch consul te Bayonne heeft willen erkennen, [illegible] tevredenheid wegens zijne trouwe diensten, tot ridder der orde van den Rooden Adelaar 3de klasse benoemd.

— Volgens een bader berigt in het fransch dagblad dezer stad, is de heer *Fagel*, uit Zuitserland terugkeerende, alwaar hij zijnen zieken broeder [illegible], op zijne terugreis naar de Nederlanden alleen over deze stad gekomen, om eene groote jagtpartij, welke dezer dagen den hertog *van Nassau* gegeven werd, bij te wonen.

— Uit Munchen wordt van den 28sten l. geschreven, dat de twee dagen te voren [illegible] portugesche afgevaardigden [illegible] al de portugesche ridderorden [illegible] De hertog zou den 2den dezer, vergezeld van de beide portugesche afgevaardigden, de reis naar Lissabon aanvaarden.

Een paar dagen te voren had er eene prachtige sledevaart plaats gehad, welke door den koning, de koningin en den hertog *van Leuchtenberg* werd bijgewoond. De sneeuw lag te Munchen omtrent een voet hoog.

— Uit Rome schrijft men, dat Z. H. op den 18den der vorige maand eenen aartsbisschop en veertien bisschoppen heeft aangesteld. Voorts wilde men dat de heer *Cavaccini* tot onder-secretaris van staat zou worden benoemd. De markies *Toledo*, die eenen geruimen tijd te Napels doorbragt, zandar, echter als gezant van don *Carlos* te worden erkend, was gelijk verwacht te Rome terug gekeerd, en had zich aldaar in een der eerste hotels, voor twee personen van hooge rang, met een talrijk gevolg, huisvesting bestelt.

— Uit Smirna wordt gemeld, dat zich in de Grieksche wateren weder zeeroovers vertoond hebben, welke zeven of zes kleine schepen door derzelver nietigheid.

— Volgens Fransche blaadjes zou de gewezen Dey van Algiers den 30sten Oct. te Alexandrie in Egypte aangeland zijn.

— Te Weenen waren den 24sten l. genoteerd: 5 pCt. Metall. 99½; 4 pCt. 91¼; Bank-actien 1279; — den 25sten 5 pCt. Metall. 99¼; 4 pCt. 91; Bank-actien 1278½.

Ontwerp van wet ter herziening der wet van 18 April 1827.

EERSTE ARTIKEL.

Van het oogenblik af, dat door Z. M. werd aangekondigd de herziening der wet tot eindelijke vaststelling der regterlijke inrigtingen, maar nog meer sedert de bekendheid van het der Staten-Generaal voorgedragen wetsontwerp, hebben velen niet afgelaten hetzij bij geschrifte, hetzij bij monde, dan eens openlijk en dan wederom meer bedektelijk, hunne goed- of afkeurende denkwijze òf over de voordragt zelve òf over derzelver doelmatigheid en gepastheid mede te deelen. Daar wij niet in het strijdperk treden willen, om zaken te verdedigen, wier verdediging zelve aan waardiger hand zoude kunnen worden toebetrouwd, willen wij ons alleen bepalen, om enkele dwaalbegrippen te bestrijden, welke minder om derzelver innerlijke gewigtigheid, dan wel om derzelver oogenschijnlijke belangrijkheid, eenige onderscheiding verdienen. Wij kunnen gevoegelijk deze tot drie hoofdpunten brengen: 1° moet eene herziening der Grondwet de instelling der regterlijke magt voorafgaan; 2° welk gevolg zoude het afstemmen van het aanhangig wetsontwerp hebben; 3° wanneer moet de wet op de regterlijke instellingen ten uitvoer gelegd worden.

Het spreekt wel van zelve, dat de strekking van dit Dagblad niet toelaat, om zich in diepzinnige bespiegelingen in te laten over onderwerpen, welke gedurige overwegingen in het kabinet vereischen, zullen zij eenige rijpe vruchten kunnen beloven aan hen, te wier nutte en voordeele die onderwerpen behandeld worden; maar dit sluit niet uit, dat wij de resultaten dier ernstige bepeinzingen kunnen, ja zelfs moeten mededeelen, en dus de overtuiging in ons is, dat door die mededeeling iets goeds kan gesticht worden. Het is bekend, dat sommige personen, en daaronder zelfs eenige aanzienlijke en kundige leden der Staten-Generaal, van oordeel zijn, dat het ontwerp van wet betrekkelijk de vaststelling der regterlijke inrigtingen, moest zijn voorafgegaan door eene herziening der Grondwet. Zij beschouwen dien grondslag onzer staatsregeling als verbroken sedert 1830, en wij gelooven, dat zij vooral een dergelijk gevoelen meenen te moeten omhelzen, omdat zulks zoude toelaten eene verandering te brengen in de bepalingen het justitiewezen betreffende, ten opzigte van het aantal der Provinciale Hoven. Zonder in al de verdiensten van dit gevoelen te treden, en hetzelve in een meer bepaald onderzoek ter toetse te brengen, 't welk wij ons echter voorbehouden, zij het ons voldoende te weten, dat verre de meerderheid der Natie eene dergelijke denkwijze niet is toegedaan, en dat, zoeals de achtenswaardige Heer Frets dezer dagen verklaarde, anderen van meening zijn, dat de Grondwet van 1815 niet is verbroken door den gewapenden opstand van België; dat zij in verband staat tot tractaten; dat zij niet slechts ons eigen werk is en dat, voegen wij er bij, de geschikte tijd noch de gelegenheid dáár is, om met eenige gegronde hoop op eenen gunstigen uitslag de herziening der Grondwet te bewerkstelligen. Naar onze meening, ligt in dit laatste wel de waarheid, en houden wij ons overtuigd, dat die herziening der Grondwet voor als nog ondoenlijk is. Doch daarmede zien wij het naauwe verband niet in, waarom de wet van 18 April 1827 niet zoude kunnen worden herzien. Het ware te vermoeden, indien er hier sprake ware van kiesregt of verkiesbaarheid, of over inrigtingen welke aan vele en gedurige veranderingen uit haren aard onderhevig zijn; maar daaronder zal men toch wel de vaststelling der regterlijke inrigtingen niet willen gebragt hebben, welke, juist door derzelver zamenstelling, en, om ons zoo eens uit te drukken, innerlijke gehalte tot die zeldzaam aan verandering onderworpene instellingen behoort, en die niet bij elke wijziging of toevoeging aan de Grondwet van den staat, of bij eenen staatkundigen ommekeer van zaken, dezelve wordt geschokt of uiteen gerukt, zoo dat zij niet kan blijven bestaan, en noodzakelijk altijd op andere grondslagen zoude moeten gebouwd worden. Wij zouden dit vooral te minder bij onze tegenwoordige staatsregeling hebben te vreezen, waar die staatswet gegrond is op onze aloude gewoonten en instellingen; en omdat deze, na eene rijpe bemaadslaging der nieuwere begrippen, door de Natie is aangenomen geworden, en wel bijzonder door de Noordelijke gewesten met eene aanzienlijke meerderheid van stemmen; en omdat wij door eene proefneming van bijna twintig jaren derzelver verdiensten hebben leeren op prijs stellen. Indien ook toch bij elke verandering in de staatswet de regterlijke instellingen konden of moesten worden veranderd, dan zoude het bolwerk van den staat, die waarborg voor de handhaving en rigtige toepassing der wet, die toevlugt waar leven, eer en vrijheid gerustelijk zouden geborgen zijn, volstrekt nutteloos zijn in elken staat; dan zoude het denkbeeld van onafhankelijkheid der regterlijke magt en de noodzakelijke gevolgen van dat beginsel een droombeeld zijn, wier verwezenlijking als hersenschimmig zoude moeten verworpen worden. Maar bovendien benadeelt de Grondwet, zóó als die nu is, niets, omtrent de vrijmagt aan de Wetgevende Magt gelaten, om het aantal Provinciale Hoven in te korten, hoewel het niet te ontkennen is, dat het stelsel van een hof in elke provincie ten grondslag ligt, en dat daarop is voortgebouwd geworden. Intusschen zoude er een middenweg te vinden zijn, voor het geval, dat het onderhavig wetontwerp te veel aanstoot lijden mogt uit dien hoofde, door, in stede van Provinciale Hoven in elk gewest, eene crimineele regtbank, wier noodzakelijke aanwezigheid niet grondig kan betwist worden, in elke provincie op te rigten, en de voordragt ter benoeming van derzelver leden, zoeals dit nu voor de Hoven zoude zijn, dan de Staten op te dragen, behoudens het regt van benoeming aan den Koning. Door in een dergelijk geval drie Hoven van appel op te rigten, welke, daar waar zij gevestigd zouden zijn, de bediening der crimineele justitie tevens zouden waarnemen, zoude eenzaam naar den letter der Grondwet kunnen gehandeld worden; dan wij belijden openlijk, dat alschoon wij zelven veel bezwaar vinden in de oprigting van een hof in elke provincie, dit nogtans naar den letter en geest der Grondwet moet plaats grijpen, en wij zeggen, dat het eene der gedane beloften is geweest, welke, bij de overweging der Grondwet door de Natie, niet van de minst belangrijke is geweest. Ook zien wij daar waarheid niet in, indien men in de keuze van het personeel eenigzins gelukkig slagen mogt, en het officie vijftig en bekwaam is, of met dergelijke middelen en enen werkzamen en verlichten Hoogen Raad

zoude men voor geene groote afwijkingen in de regtsleer hebben te vreezen; en of dan die regterlijke Collegiën, hoven of anderszins genaamd worden, zal dan weinig ter zake afdoen, niet meer dan de vergelijking onzer Staatsregeling met die van andere volken, of onzer regterlijke instellingen met andere, beslissend omtrent op ons oogmerk zoude kunnen hebben, omdat het aan de eene zoo nauw in verband staat met de herkomsten en gebruiken, zeden en denkwijze der natie, dan dat die vergelijkingen onder niet even gelijke omstandigheden bij andere niet wel mogelijk is. Want noch Grondwet, noch regterlijke instellingen, hoe schoon ook uitgedacht, zullen ooit voldoen aan de verwachting en wenschen bij eene Natie, wanneer deze niet daarin, schoon meer ontwikkeld en volmaakt, hare denkwijze herkent. De Grondwet van 1815 voldoet ten deze aan de behoeften der Natie; zij biedt bovendien waarborgen aan, tegen te grooten invloed op de regtsbedeeling, door de wijze der voordragten en benoemingen; vooreerst, welke de Bondsche staatslieden in ons Vaderland hebben bezworen, en welke onder ernstige waarborgen hebben, onder anderen, en al zoude het misschien eenmaal overhoop en als een muitenoon voorkomen, tegen misbruik worden geacht; dergelijke behoedende waarborgen wel te houden, dan nog zoude eene dergelijke wijziging in de Grondwet het wezen der regterlijke magt niet aantasten, maar alleen eene verandering in de benoemingen ten gevolge hebben, welke niets van het bestendige en uit dezelfs aard onveranderlijke en op zichzelve, bestaand beginsel dezer waarachtige, onafhankelijke en waarborgen biedende regterlijke magt zouden afnemen.

Wij bewaren de beantwoording der twee andere punten voor ons volgend artikel.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Hervatting van nieuwe stoomwagen Enz. Dit stoomtuig deed onlangs een nieuw proefstuk. Een gedeelte van den weg, dien hetzelve te doorloopen had, was namelijk 4 tot 5 duim met gemaceedamiseerden keizel versch bepuind geworden; zoodat verscheidene *omnibus* daarin bleven steken en 4 paard tot voorspan noodig hadden, om er door te geraken. De stoomwagen overwon deze hinderpaal met gemak, en reed daarna dagelijks op zijne gewone reizen over deze hobbelige baan, waarbij het drijfwerk van de snelle beweging op de langzame gebragt werd.

De fabricatie van aardewerk in Staffordshire. — De Heer Grieve heeft in zijn verslag over den toestand der Fransche plateelbakkerijen opgegeven, dat de *Engelsche* fabricatie jaarlijks slechts 48 millioen franken bedroeg. Dit is echter eene dwaling; want dit getal drukt op zijn hoogst de fabricatie in Staffordshire uit. In geheel Engeland zamen beloopt zij 2,250000 pond sterling of 56,250000 franken. Daarvan worden in Engeland voor 44 millioen franken verkocht; de rest wordt uitgevoerd. Men kan zich een denkbeeld van het vertier der fabrijken in Staffordshire maken, als men bedenkt, dat de plateelbakkerijen aldaar wekelijks 8000 ton of 8 millioenen Kilogram steenkolen verbruiken en dat men wekelijks ook voor 16,250 franken fijn goud verwerkt.

Prijzen, door de Maatschappij tot aanmoediging (Society for the Encouragement of arts) *in Schotland toegewezen.* Het genootschap, onder hoorgemelden naam te Edinburg bestaande, deelde, in hare buitengewone zitting van 5 Sept. 1834, voor het jaar 1832 en 1833 de volgende prijzen uit, te weten, aan:

1.) C. G. S. Mentrath, de eerste eermedaille, voor zijn model en zijne beschrijving van het onderdeel eens kalkovens met dubbel rooster en dubbele deuren, en voor zijn model en zijne beschrijving van een ijzeren spoorweg voor alle soorten van wagens. Beide verhandelingen werden den 3den Feb. 1833 voorgedragen.

2.) J. Ballingall, de tweede eermedaille, voor zijn plan tot verbetering der handelmarine van Groot-Brittanje en Ierland, voorgedragen den 6den Febr. 1833.

3.) J. Catlrow, de derde eermedaille, voor een werktuig tot het verbrijzelen van koren en mout, dat bij den 23sten Jan. 1833 aanhoud.

4.) A. Grant, de vierde eermedaille, voor zijn schoorsteen-toestel, welks model en beschrijving hij den 26sten Febr. indiende.

5.) J. Macdonald, de gouden medaille, voor zijn den 20sten Maart 1833 ingedienden en later verbeterden andrometer, dat is, voor zijn werktuig, waarmede de maat op het naauwkeurigste genomen kan worden.

6.) W. Austin, de zilveren medaille, voor zijnen verbeterden huismangel.

De uitgeschrevene prijs van 20 pond sterling voor het beste alphabet en voor de beste drukmethode voor blinden, waarvoor zich een dozijn mededingers hebben aangemeld, konde nog niet toegewezen worden; dewijl de Commissie met haar onderzoek en het dienvolgens uit te brengen verslag niet gereed was.

Verkooping van Vaste Goederen.

De Notaris J. J. VAN BREDA, residerende te Oudenbosch, zal, op Woensdag den 14den Januarij 1835, provisioneel, en op Woensdag den 28sten Januarij 1835, finaal, beide 's voormiddags ten negen uure, te Dinteloord, publiek verkoopen:

Circa 15 bunders ZAAI- en WEILAND aan elkander, een ZESTIENDE PORTIE in de Oude Meulenhof, benevens een HUISHOF en ERVE; alles gelegen onder Dinteloord en breeder bij Dinteloord omschreven.

VERKOOPING VAN 26 STUKS OP REFORME GESTELDE

TREK-PAARDEN,

VAREND BIJ HET BATAILLON ARTILLERIE TRANSPORTREIN,

TEGEN KONTANTE BETAALING.

Deze Verkooping zal plaats hebben op Dingsdag den 13den Januarij 1835, des morgens ten *elf* ure, ten Raadhuize van Oss, provincie Noord-Braband, door het ministerie van den Notaris DE KNOKKEEN VAN DER MEULEN, residerende aldaar.

(DOOR VERTREK)

Publieke Verkooping van Twee uitgedresseerde

RIJ-PAARDEN,

zijnde eene Merri-Schimmel langstaart en een schuin bruin koetstaart; benevens een CHAIS met TUIG, eenige ZADELS, WALTRAPPEN, een VELD-BED, enz.

Deze Verkooping zal plaats hebben op Zaturdag den 10den Januarij 1835, des middags ten 12 ure precies, bij ROOIJENS, voorheen Wed. Vermunt, in het Logement *de Zwaan*, op de Boschstraat, alwaar de Paarden enz. te zien zullen zijn.

LEES HIER.

TE KOOP:

Een Moderne CALÈCHE, met koper gemonteerd, koet in de verw en galuyns met fijn laken bekleed, prijs *f* 500. Te bekomen bij A. VAN GINNEKE, Mr. Zadelmaker te Breda.

*** Bij L. SCHIERBEEK, te Leeuwarden, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. A. THAXEL, *het Noorden Frankrijk en het Nieuwe België.* Eene zijd- en cultuurkundige in familie brieven en vermaklijke pennetrekken van eenen Reiziger.

II. S. F. PFEIFFER, *Reizen en wederwaardigheden in Algiers.* Met eene Voorrede aan den Hoogleeraar Geeraardinus. Eene bijdrage tot de Algemeene Geschiedenis van 1829 en 1830.

III. BROUWER en EEKHOFF, *Naspooringen betrekkelijk de Geschiedenis der voormalige Middel-Zee en Friesland.* Met eene Voorstelde en Kaart door W. van Prima.

*** Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Z.-Bommel, is op heden van de pers gekomen, *de zestiende veel vermeerderde en vermeerderde druk* door H. Sohlegaden, te Amsterdam, van

CHARLES GASELLES, *Nouvelle Méthode Familière à l'usage de ceux qui veulent apprendre la langue Française*, 8° à *f* 0,55.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, *den 3den Januarij*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4 en h.m.		pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4 en h.m.
NEDERLAND. pCt.								
Werk. Schuld	2½ 54	54⅛	54⅛	Cert. dito	1831 5	98¼		
dito dito	5 100	100⅛	100⅛	Obl. te Lond.	5			
Uitgestel. dito.	1 25/32			Certificaten	5			
Kansbill. dito.	24 2/5	24⅝	24⅝	Ins. B. Assig.	6			
Amort. Synd.	4 93⅝	93⅞	93 15/16	Certific. dito	5	69¾		
Dito dito.	3 75⅝			POLEN.				
Schatkistbill.	6			Aand. L. f. 500		123½	123¾	123½
Oorlogslast.	5			PRUISSEN.				
Leening 1831.	6			Dito dito R. 50.		109		
Hand.-Maats.	4½			Neg. L. 1830.	4			
FRANKRIJK.				OOSTENRIJK.				
Ins. Grootb.	3			Aand. L. f 100.				
Dito	5			Dito dito 250.	4			
Dito n. 12 Aug.	3			Metalliek.	5	98⅜	99	99⅛
SPANJE.				Dito L. gen.	5			
Certific. Amst.	5 44⅛	44¼		Dito.	2½			
Dito f 1000.	3 26⅝			Obl. Goll & C.	5	101		
Ang. 3 pc. Sch.	5 13⅜	13¾		Dito.	4			
Cert. H. Lond.	5 41⅛			Ween. Bank.	3			
NAPELS.				N. Ween. Aand.		695		
Certific. L & B.	5			DENEMARKEN.				
Dito Fulc. & C.	5			Leen. te Lond.	3			
Leen. Lond. B. &	5			BRAZILIEN.				
RUSLAND.				Dito Rutsch.	5	79⅝		
Obl. Hope 1/28	5 103½	103⅝	103½	GRIEKSCHE				
Dito 18/25	5 104	104⅛		Dito te Lond.	5			

Der Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag 4 dezer zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet.

Binnenlandsche: Werkel. Schuld 2½ pCt. 54⅛; 5 pCt. 100; Kansbil. *f* 24 5/16; Syndicaat. 4½ pCt. 92 15/16; 5⅛; 6⅛ pCt. 75⅝;

Buitenl.: Spanje Perpet. 5 pCt. 44½; 5 pCt. 26¾; Corte 41⅛; dito Coupons 25¼.

Te Breda, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.